

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Педагогічний факультет

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТРЕНІНГ -КУРС «МИСТЕЦТВО ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ»

Рівень освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма «Професійна освіта. Цифрові технології»
Спеціальність 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
педагогіки та освітнього менеджменту
імені Богдана Ступарика
Протокол № 7
від 10 грудня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Тренінг курс «Основи педагогічної майстерності»
Викладач (-і)	Канд.пед. наук. доцент Єгорова Інга Вячеславівна
Контактний телефон викладача	097- 500-74-07
E-mail викладача	inha.yehorova@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний\заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС –3 (90 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Вівторок, 15.00,510 ауд. (Бандери, 1) Обговорення індивідуально вибраних студентом питань з тематики лекційного курсу та самостійної роботи
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Дисципліна забезпечує набуття студентами знань у галузі педагогіки та психології, їх підготовку до професійної та самостійної діяльності, ознайомлення зі структурою й основними показниками сформованості педагогічної майстерності, отримання знань, умінь та навичок в організації та проведенні освітнього процесу, формування зрілої та творчої особистості, громадянської позиції та готовності до професійної діяльності.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета: забезпечити опанування студентами основами педагогічної взаємодії як майстерності; поліпшення, удосконалення та пошук нових підходів до навчання педагогічних кадрів, формування відповідних професійних знань та набуття педагогічного досвіду, основ педагогічної майстерності; підготовка активних, висококваліфікованих, професійно грамотних педагогів, здатних творчо мислити і працювати .</p> <p>Цілі курсу: формування знань студентів про основні вимоги, які ставить суспільство перед сучасним творчим педагогом; сутність і компоненти педагогічної майстерності; оптимальний спосіб організації освітнього процесу зі здобувачами освіти з урахуванням вікових особливостей; стилі і моделі педагогічного спілкування; педагогіка як практична режисура; створювати та проводити з використанням імітаційного моделювання рольової та ділової гри, виховні заходи; керувати своєю мімічною і пантомімічною виразністю, мовленням; формувати педагогічну увагу, спостережливість, уяву; переконувати, навіювати, слухати людей.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Інтегральна компетентність - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній освіті, що передбачає застосування певних теорій і методів педагогічної науки та інших наук відповідно до спеціалізації і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Загальні компетентності (ЗК):</p> <p>ЗК 5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями..</p> <p>ЗК 10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):</p> <p>СК 1. Здатність застосовувати освітні теорії та методології у педагогічній діяльності.</p> <p>СК 3. Здатність керувати навчальними/розвивальними проектами.</p> <p>СК 7. Здатність аналізувати ефективність проектних рішень, пов'язаних з підбором, експлуатацією, удосконаленням, модернізацією технологічного обладнання та устаткування у сфері цифрових технологій.</p> <p>СК 13. Здатність управляти комплексними діями/проектами, відповідати за прийняття рішень у непередбачуваних умовах та професійний розвиток здобувачів освіти і підлеглих.</p>	

Програмні результати навчання:

ПРН 7. Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення.

ПРН 8. Самостійно планувати й організувати власну професійну діяльність і діяльність здобувачів освіти і підлеглих.

ПРН 11. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти.

ПРН 12. Уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти.

ПРН 13. Застосовувати у професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання навчальних дисциплін і обирати доцільні технології та методики в освітньому процесі.

ПРН 17. Виконувати розрахунки, що відносяться до сфери професійної діяльності.

ПРН 21. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс	Нормативний / вибірковий
5	015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)	третій	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин		
	лекції	заняття	сам.робота
Тема 1. Специфіка педагогічної діяльності як мистецтво 1. Особливості складових елементів педагогічної діяльності. 2. Соціальний характер педагогічної мети і роль педагога в її досягненні. 3. Значення суб'єкт-суб'єктних стосунків у сучасних закладах освіти.	2	2	8
Тема 2. Педагогічна майстерність як система. 1. Поняття системи педагогічної майстерності з урахуванням її компонентів.. Критерії педагогічної майстерності. 2. Системоутворюючий чинник педагогічної майстерності.	2	2	8

3. Гуманістична та авторитарна спрямованість педагогічного впливу. 4. Шляхи підвищення педагогічної майстерності.			
Тема 3. Педагогічна майстерність- акторська майстерність. 1. Педагог як актор та режисер творчої взаємодії із здобувачами освіти. 2. Метод переконування у педагогічному процесі. 3. Навіювання у педагогічному процесі 4. Педагогічні ситуації як метод удосконалення акторської майстерності педагога. 5. Ігровий метод у педагогічному процесі.	2	4	12
Тема 4. Педагогічна культура. 1.Поняття педагогічної культури 2. Майстерність педагога в управлінні собою. Основи техніки саморегуляції 3. Педагогічна самопрезентація (доцільна, недоцільна). 4. Педагогічний імідж	2	2	8
Тема 5. Мистецтво педагогічного спілкування. 1. Функції педагогічного спілкування. 2. Структурні компоненти педагогічного спілкування та їх характеристика. 3. Стилї педагогічного спілкування. 4.Ділова комунікація. 5. Невербальна комунікація. Міміка , пантоміміка .	2	4	12
Тема 6. Педагогічний такт. 1. Характеристика педагогічного такту. 2. Сутність і форми	2	4	12

педагогічного такту. 3. Рівні педагогічного такту.			
ЗАГ:	12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Оцінювання здійснюється за національною на ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника та Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.)</p> <p>Вид контролю – залік</p> <p>Загальні 100 балів включають: 20 балів за практичні заняття; 20 балів за тестування до практичних семінарських занять (9 практичних занять, тести у системі дистанційного навчання https://d-learn.pnu.edu.ua/); 5 контрольна робота ; 5 балів за індивідуальне наукове повідомлення, що запропоновано на вибір у тематиці практичних-семінарських занять (Самостійна робота)</p> <p>Залікова робота – 50 балів (макс.)</p>		
Вимоги до письмових робіт	<p>Впродовж вивчення дисципліни <i>Тренінг курс «Мистецтво педагогічної взаємодії»</i> студенти виконують завдання у формі тестів, які розміщені на сайті дистанційного навчання університету https://d-learn.pnu.edu.ua/ (макс. бал – 10 б. за кожен тест, вага даного виду роботи - 20 балів за всі виконані тести згідно коефіцієнту електронного журналу).</p> <p>Залікова письмова робота оцінюється у 50 балів (екзаменаційне тестування проходить згідно розкладу, триває 80 хвилин, за які студент повинен пройти тестування, яке складається із 50 тестових завдань формату “множинний вибір”, що охоплюють весь курс дисципліни та генеруються самою системою дистанційного навчання у довільній послідовності. Вага правильної відповіді на одне питання тесту - 1 бал).</p> <p>Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу – 50 балів (25 балів (мінімум) за залікове тестування, 25 балів(мінімум) за роботу протягом семестру.</p>		
Семінарські/практичні заняття	<p>Поточне оцінювання знань здійснюється під час проведення практичних занять та оцінюється в національній шкалі (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2– «незадовільно»).</p> <p>Максимальна оцінка балів за доповіді на практичних заняттях 20 балів. Робота на кожному семінарському занятті складається з підготовки питань, запропонованих у плані заняття, та виконання завдань, запропонованих для самостійної роботи.</p> <p><u>Критерії оцінювання роботи здобувачів освіти на семінарському занятті (макс. 5 балів):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - питання плану заняття мають бути заздалегідь опрацьовані й змістовно висвітлені в усних відповідях, обговореннях чи дискусіях під час пари - 3 бали; - участь в інтерактивній роботі в мікрогрупах на занятті є обов’язковою і має бути активною - 1 бал; 		

	<ul style="list-style-type: none"> - виконання різних типів усних і письмових завдань з дисципліни, передбачених в освітньому процесі й запропонованих на занятті, є обов'язковим - 1 бал. <p><u>Критерії оцінювання виконаних завдань для самостійної роботи – наукове повідомлення (макс. 5 балів):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - робота має бути виконана самостійно - 2 бали; - робота має бути змістовною і відповідати усім умовам завдання - 3 бали; <p>Окремо <u>оцінюється контрольна робота - (макс. 5 балів)</u></p>
Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувач допускається до підсумкового контролю, якщо виконав більше 60% завдань курсу, відпрацював всі заняття і за результатами оцінювання (бали за практичні заняття і самостійну роботу) набрав не менше 25 балів.
Підсумковий контроль	Залікова (підсумкова) оцінка (макс. 100 балів) виставляється у результаті сумування отриманих балів на практичних заняттях та за усі види виконаних робіт.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Присутність здобувачів вищої освіти на контрольній роботі є обов'язковою. У процесі написання контрольної роботи та виконання індивідуальних завдань неприпустимими є плагіат та списування.

Академічна доброчесність: Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників університету. Ознайомитися з «Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Редакція 2)» можна за покликанням: <https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/02/34-05-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf>.

Відвідування занять:

Якщо здобувач пропустив практичне заняття, необхідно виконати всі практичні завдання, передбачені даним заняттям, пройти тестування та отримати відповідну оцінку. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове.

Здобувач вищої освіти, який не набрав 25 балів (сума балів за практичні заняття і самостійну роботу) до залікової роботи не допускається. У такому випадку до початку сесії здобувач може отримати допуск, відпрацювавши всі заняття і виконавши всі передбачувані види робіт, зокрема, виконання самостійної роботи, тестування у системі дистанційного навчання (<https://d-learn.pnu.edu.ua>). Студент, який не набрав мінімум 50 балів за курс, має право перездати залік на талоні №2, №3 відповідно до «Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (Редакція 4)»

<https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-povtorne-vyvchennia-dystsyplin-kredytiv-ects-v-umovakh-ects.pdf>

Лекції, тестові завдання, завдання для самостійної роботи, а також додаткові ресурси для засвоєння змісту курсу є доступними на сайті дистанційного навчання. Консультації щодо виконання самостійної роботи можна отримати щовівторка в аудиторії 510 (вул. Бандери, 1) або в режимі онлайн, за допомогою e-mail, viber, telegram, zoom.

Студент, який навчається за **індивідуальним графіком**, має опрацювати самостійно весь матеріал і виконати всі види контролю відповідно до «Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному

університеті імені Василя Стефаника»

https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.44_2022-polozhennia-pro-poriadok-navchannia-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-za-indyvidualnym-hrafikom-u-prykarpatському-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf

Неформальна освіта: Порядок здобуття неформальної освіти та визнання її результатів регламентує «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3)»

https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatському-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf

Для здобуття неформальної освіти рекомендовано використання платформ Coursera, Prometheus, UdeMy, EdEra та ін.

8. Рекомендована література

1. Закон України «Про вищу освіту» від 1.07.2014 р. №1556 – VII. Відомості Верховної Ради України. 2014. №37-38.
2. Закон України «Про загальну середню освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/651-14>.
3. Закон України «Про освіту» від 5.09.2017 р. Київ: АЛЕРТА, 2018. 120с.
4. Концепція національно-патріотичного виховання дітей і молоді: Наказ МОН України від 16.06.2015 р. № 641 та Заходи щодо її реалізації. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MUS24863>.
5. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 р. №988-Р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/249613934>.
6. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>.
7. Положення про загальноосвітній навчально-виховний заклад: Постанова Кабміну України від 27. 08. 2010 р. № 778 зі змінами, внесеними Постановою Кабінету Міністрів № 28 від 22.01. 2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/778-2010-%D0%BF>
8. Актуальні проблеми розвитку вищої освіти: *навч.-метод. посіб.* /авторський колектив: Завгородня Т.К., Нагачевська З.І, Савчук Б.П, Стинська В.В., Стражнікова І.В., Єгорова І.В., Ковальчук В.М.,Прокопів Л.М, Салига Н.М./ За заг. ред. В.Стинської, Л.Прокопів/. Івано–Франківськ, 2021. 430 с.
9. Бутенко Н.Ю. Комунікативна майстерність викладача: *навч. посіб.* Київ: КНЕУ, 2005. 336 с.
10. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: *навч. посіб.* Київ: Академвидав, 2004. 334 с.
11. Довга Т. Імідж сучасного вчителя: *навчально-методичний посібник*. 2-ге вид., перероб. і доп. Кіровоград: ПП «Ексклюзив-Систем», 2015. 146 с.
12. Концепція виховання дітей та молоді у національній системі освіти. URL: gymnasium45.edu.kh.ua > Files > downloads.
13. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді: наказ МОН України від 16.06.2015 р. URL: pnu.edu.ua > files > knpvdm16062015
14. Концепція розвитку громадянської освіти. URL: <https://mon.gov.ua> > app > media > gromadske-obgovorennya > 2018/01/18
15. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки. URL: http://oneu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/11/nsro_1221.pdf
16. Ораторське мистецтво. *Навчальний посібник для студентів вищ.навч.закл.юрид.спец.* Видання третє, стереотипне / Н.П.Осипова, Д.Воднік, Г.П.Клімова [та ін.] ; за ред. Н.П.Осипової. Харків : Одіссей, 2007. 144с.

17. Педагогічна майстерність: *Підручник* / І.А.Зязюн, Л.В.Крамущенко, І.Ф.Кривонос [та ін.]; за ред. І.А.Зязюна. 3-тє вид., допов. і переробл. Київ: СПД Богданова А.М., 2008. 376 с.
18. Педагогічний словник / За ред. Ярмаченка М.Д. Київ: Педагогічна думка, 2001. С. 300.
19. Професійна освіта : словник : *навч. посіб.* / Уклад. С. У. Гончаренко та ін.; За ред. Н. Г. Ничкало. Київ: Вища освіта, 2000. 380 с .
20. Основи педагогічної майстерності: практикум/Холковська І.Л., Валошина О.В.Вінниця: «Твори», 2019. 240 с.

Додаткова література:

1. Бутенко Н.Ю. Комунікативна майстерність викладача: *навч. посіб.* К.: КНЕУ, 2005. 336 с.
2. Виховна робота зі студентською молоддю: *навч. посіб.* / За заг. ред. Т.Ю.Осипової. Одеса: Фенікс, 2006. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: *підручник* . К.: ЦНЛ, 2006. 384 с.
3. Довга Т. Імідж сучасного вчителя: *навчально-методичний посібник*. 2-ге вид., перероб. і доп. Кіровоград: ПП «Ексклюзив –Систем», 2015. 146 с.
4. Освіта впродовж життя: зарубіжний досвід та національна практика: монографія / За заг. ред. Л. Прокопів, В. Стинської / Авторський колектив: Л. Прокопів, В. Стинська, Г. Білавич, Б. Савчук, І. Єгорова, В. Ковальчук, Ю. Москаленко, О. Гевко, С. Довбенко, Л. Бандура, І. Завулічна, М. Олексюк, Т. Паска, С. Юрченко. Івано-Франківськ: НАІР, 2022. 288 с. ISBN 978-617-8011-39-0
5. Педагогічна майстерність: *Підручник*; за ред. І.А.Зязюна. –3-тє вид., допов. і переробл. К.: СПД Богданова А.М., 2008. 376 с.
6. Туркот Т.І., Коновал О.А. Педагогіка та психологія вищої школи: *навч посіб.* Вид-во Гельветика, 2020. 466 с.
7. Туркот Т.І. Психологія і педагогіка вищої школи: *навч посіб.* Вид-во Гельветика, 2018. 516 с.
9. Єгорова І.В. *«Інноваційні технології у роботі куратора академічної групи»*. Івано-Франківськ, 2018. 74 с.
10. Студентський путівник https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/%D0%A1%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D0%BF%D1%83%D1%82%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%BA_2023-1.pdf

Викладач

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки та освітнього
менеджменту ім. Б.Ступарика

Інга ЄГОРОВА